

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 79.

V petek 3. Kozoperska.

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer v torek in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blavniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četrt leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četrt leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

17. septembra 1851 je bil v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CXVII. del običnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1850 in sicer v česko-, taliansko-, poljsko-, rusinsko- in serbsko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 339. Naredbo ministra kupčije od 22. avgusta 1850, s katero se v pogodbi brodarjenja na Padu od 3. julija 1849 (državni zakonik CVII. del št. 322 l. 1850) neprav v avstrijskih lirah naznanjeni tarifni stavki brodnine na talijanske lire popravijo.

Št. 340. Naredbo ministra kupčije od 2. septembra 1850, s katero se po najvišjem sklepu od 19. avgusta 1850 odloča §. 2 predpisa čez spraševanja državne poštne službe tudi na šolo kadetov z dobrim vspeham dokončano v Olomucu in Gradcu ali na pionirsko šolo raztegne.

Št. 341. Naredbo ministra denarstva od 3. septembra 1850, s katero se ravnanje 2. septembra 1850 v versti št. 74 srečkane bankne obligacije po 5 percentov naznani.

Št. 342. Ukaz ministra pravosodja v porazumljenju z ministram notranjih zadev in ministram bogočastja in uka od 3. septembra 1850, s katero se, ako bi bil kak katolišk duhoven zavolj hudodelstva ali pregreška obsojen, dovoli, obravnanske pisma škofu v pregled dati.

Št. 343. Ukaz ministra pravosodja od 6. septembra 1850, s katerim se število v vsaki deželni sodnji potrebnih porotnikov vstanovi.

Št. 344. Naredbo c. k. ministra denarstva od 7. septembra 1850, zadevajoč nekatere premembe dopolnivniga predpisa od 28. novembra 1849 čez mero in pobiranje davka od porabljeniga sladkorja iz rone.

Ravno ti dan je bil v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CXXVI. del običnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1851 v madjarsko-, poljsko- in romansko nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 359. Razpis ministra kupčijstva od 28. avgusta 1850, s katerim se po najvišjem sklepu od 14. avgusta 1850 za vse c. k. državne vradnike, ki se pri poslanstvih v službi službena stopnja in dietni razred vstanovi.

Št. 360. Razpis ministra kupčijstva od 28. avgusta 1850, s katerim se po najvišjem sklepu od 4. avgusta 1850 predpis oprave za vradnike avstrijskih poslaništev razgласi.

20. septembra 1851 je bil v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CXXVII. del običnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1851 in sicer v česko-, poljsko-, rusinsko-, slovensko-, horvaško- in serbsko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 361. Državno pogodbo med Avstrijo, Prusijo, Bavarskim in Saksonskim od 25. ju-

lija 1850 čez napravo nemško-avstrijske telegrafne zveze.

Št. 362. Ukaz ministra kupčije od 18. septembra 1850, s katerim se odločbe čez rabo avstrijskih državnih in tistih telegrafov, ki so napravljeni v obkrajni nemško-avstrijske telegrafne zveze, glede občinstva naznanijo.

Št. 363. Razpis ministerstva bogočastja in uka od 21. septembra 1850, zadevajoč prestop učencov iz gimnazij na Ogerskem, Horvaškem in Slavonskem, v Vojvodini in temiškem Banatu v gimnazije drugih kronovin.

Št. 364. Razpis ministra denarstva od 22. septembra 1850, s katerim se zapove tripercentne denarnične navkaze po 100, 500 in 1000 gold., ki se še med občinstvam znajdejo, za listke državniga zaklada zameniti in jih popolnoma ob veljavo djati.

Št. 365. Ukaz ministra denarstva od 24. septembra 1850, veljaven za vse kronovine, za ktere je bila postava od 7. septembra 1848 dana, glede dvignjenja podložniških razmer, zadevajoč prošnje davkinih gospok pri odločbi čez rekurse, ki so zoper pravednost in postavu taks, ktere patrimonialne gospoke predpišejo.

27. septembra je bil v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CXL. del običnega državnega zakonika in vladnega lista in sicer v taliansko-, poljsko-, rusinsko-, serbsko- in romansko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlen.

Št. 388. Ukaz ministra bogočastja in uka od 8. oktobra 1850, zadevajoč vravnanje c. k. evangelske bogoslovske učilnice na Dunaju, učenje v njej in disciplinarni red.

20. septembra 1851 je bil v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CLXII. del običniga državnega zakonika in vladnega lista od leta 1851 in sicer v taliansko- in poljsko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 474. Cesarski ukaz od 31. oktobra 1850, po katerem se od ministerstva kmetijstva in gornijstva predložena vravna višje kmetijske učiliške naprave v ogerskem Altenburgu njegovimu veličanstvu naznani.

Dunaj 26. septembra 1851.

Od c. k. vredništva običnega državnika zakonika in vladniga lista.

30. septembra 1851 je bil XLIX. del, III. tečaj deželnega zakonika in vladniga lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Razglas denarstvinega ministerstva 1. septembra 1851, s katerim se zajem za c. k. avstrijsko državno dnarstvo razpiše. — Razglas c. k. dnarstvinega ministerstva 1. Septembra 1851, s katerim se za sadaj vstanovi upnikom avstrijske države podeljeno dovoljenje, za zapadle obresti ali kapitale dobivati državne dolžne pisma, ktere po pet od sto v srebernim dnarju obresti nosi in se napravi, da se bodo te dolžne pisma scasoma po oddolžnim zalogu (fondu) poplačale.

Danes bo L. in LI. del, III. tečaja 1851, deželnega zakonika in vladnega lista za krajnsko kronovino izdan in razposlan.

L. del zapopade pod št. 322. Ukaz ministrov notranjih zadev in dnarstva 4. Septembra 1851, s katerim se dodatno k §. 6 najv. patenta 11. Aprila 1851 razglasijo natanjčnejše odločbe čez poplačanje dolžnim na dolg prerajanih kapitalov odškodbe in odkupljenja pri odvezi zemljiš; in

LI. del zapopade pod št. 327. Razpis denarstvinega ministerstva 24. Septembra 1851, s katerim se ustanovi, kako se dajo domestikne obligacije Avstrijskega pod in nad Anižo, in štajerskega izdane v času sovražnega napada za udeleženje državnega zajema leta 1851 porabiti.

Ljubljana 3. oktobra 1851.

Od c. k. vredništva deželnega zakonika in vladniga lista za Krajnsko.

Nevradni del.

Porotna obravnava.

(Dalje.)

Maria Magi zapusti koj po smerti gospoda Wurzela Maribor, in, akoravno ji je 500 goldinarjev zapustil, na kterih ji je moralo ležeče biti, se vendar celo leto ni zamoglo zvediti, kje da stanuje. Pri prvi preiskavi pravi, da je doma v Velki nedelji, pri glavni obravnavi pa, da je iz Landsberga.

Zatožena se zagovarja proti priči terdno in bistroumno. Prosila je tudi za skrivno sejo, ker je želela, da bi se priča o reče spraševala, ktere ni spodobno vpricho poslušavcev omeniti. Želji zatožene se zadosti.

Gospod Leopold Svoboda, lekar v Gradcu, reče da pride poleti 1849 neko dopoldne lepa deklica v njegovo lekarnico in da od strežega strupa za podgane tirja. Ko priča to sliši, sam pristopi. Deklica ponovi poprejšno tirjanje, nato je praša, čigava da je. Zlo je gnala po strupu, in dobi 10 granov encianovih korenin zastonj in nato smeje odide. Nje obnašanje pa ni nič posebnega sicer razodevalo zavolj tega priča ni tega daleč naznanil. Ko prašajo pričo, če je zatožena tista deklica, pravi, da ji je podobna, da je pa takrat drugo obleko imela. Zatožena mora tedaj tisto obleko obleci, ktero je takrat v Gradcu imela; sedaj pravi priča, da je zelo podobna zatožena tisti deklici, ki je pri njem strup kupovala. Ona pravi na to, da je v lekarnici gospoda Svoboda strupa iskala.

Gospod Matija Dekrinis, krožni ranocelnik v Gradcu, pravi, da je zatožena malo pred smertjo nje rednika k njemu prišla in prosila, da bi ji dal dovoljenje strupa kupiti podgane pokončati; ko ji druge reči svetje, zaverne zatožena, da so že vse poskusili, pa nič ne pomaga, in zavolj tega hoče nje rednik v Mariboru mišico poskusiti. Pri tem popiše, kako sila veliko podgan je v vinogradu rednika, da bi se moralo reči, da celo ljudje niso

življenja varni. Zatožena, ktero je priča natanjko spoznal, ker se je koj takrat spomnil, da jo je v hiši gospoda K... vidil, pravi, da vse to ni res.

Po spričevanje gospoda Heinga, zdravnika v Gradcu, pride zatožena mesca septembra 1849 z drugo, bolj blede gospo v njegovo zdravniško izbo. Ko blede gospej dva zoba zdere, pravi zatožena, da bi rada z njim samim govorila. On jo praša, kaj da želi; ona pomigne, da naj molčim. Priča pravi, da naj tri četert na enajst pride. Ona pride ob imenovanju uri in pravi, da želi mišice, ker so se v vinogradu podgane strašno pomnožile. Priča ji drugo reč svetje, pa ona večkrat mišice prosi. Ko jo priča vpraša, če ima 1 gran dovolj, pravi: „Vi zamorete več zapisati, če le hečete.“

Ker se to ni zgodilo, razžaljena spet odide. — Zatožena pravi, da je to res: ker je na povelje rednika strupa za podgane prosila.

Prijateljica zatožene, s ktero je k ravno imenovanej priči prišla, je bila Hermine St... Ta priča pravi, da je zatožena 13. septembra 1849 k njej prišla in jo prosila, se z njo v Gradec peljati; iz razžaljenja hoče poprejno ljubezen v Gradcu ponoviti, ker ji je bil August L... nezvest in njemu v kljub se omožiti.

V Gradcu gre priča z zatoženo tudi k ženi, ki karte meče in iz tega prerokuje. Ko proč greste, ji pripoveduje zatožena, da ji je žena prerokovala, da bo nje rednik kmalo umrl in da jo zavolj tega skerbi. Priča August L... omeni ljubezni, v kateri se je do nje na necem balu predpustom znel. Iz začetka se je le norčeval; pozneje pa postane ta reč bolj resnična, zavolj to poprosi pri redniku za Anno roko in dobi dovoljenje. Vendar je hotel glede dote kaj gotovega vediti. Ker pa gospod Wurzel o tem ni hotel nič reči, ampak se je nad tem razserdil, razterga zvezo z Ano in ji da nazaj spominke, ktere je od nje prejel.

(Dalje sledi.)

Dolžnost svoj jezik spoštovati.

(Pridiga v Možburgi na Koroškem binkoštni ponedeljk 1838 od sedanjiga mil. kneza in škofa Lavantinskega g. g. Slomška. Iz Drobline.)

Sv. Duh je padel na vse, ki so besedo sv. Petra poslušali, ino (verni judovski postave) so se čudili slišati, de so verni velike sort jezikov govorili. Djanje ap. 10.

Vpelanje.

Ves svet je velik tempel božji; od sončniga izhoda do zapada se njemu čast ino hvala poje, in vsaka stvar veličasti Vsigamogočniga sveto ime. Mala ptičica (slavul) v zelenim germu, ki po noči milo žvergoli; — velika postojna po planinah, ki visoko pod nebam leta ino se po hribih in dolinah s svojim mogočnim krototom glasi; — mali pastirec; ki na paši na svojo štraničko piska, kakor grozoviten lev v pušavi, ki grozovito rjovi; — mili glas zvonov ino orgel, sladko petje v sveti hiši božji, pa tudi strahoviti grom, pred katerim se zemlja trese in nebo maja; — tudi červič mali, naj ga ravno ne slišimo, kakor grilče droben po svojim jeziku Stvarnika svojga veličasti; nar lepši pa človek, katerimu je Stvarnik jezik dal — de bi mu z jezikom čast ino hvalo pel. Lepo je slišati glasne zvone peti; — še lepši veselo orgle žvergoleti; — nar lepši je človeški glas, s katerim poje ino govori; žaluje in se veseli; — beseda, katiro mu je vsigamogočni Stvarnik dal, je nar imenitnejši ino nar veči dar milosti božje. Brez besede alj govorjenja bi zemlja žalostna pušava bila, ino vsaka človeška družina le tiho, dolgočasno zberališe mutastih divjakov. Ni-

kdar ne moremo Boga dovolj zahvaliti, de nam je prelepi dar jezika dal.

V začetku je le samo en jezik (ena beseda alj govor) bil, kakor en Bog in Oče vsih; kedar so se pa ljudje pomnožili, se po svetu razširili, pa tudi pohujšali, jim je Bog per zidanju Babilonskiga turna jezik zmedel, ino jim več jezikov govoriti dal; in sv. Duh je vse te jezike posvetil, de bi se v njih božji nauk oznanoval ino Bogu spodobna hvala pela, de bi vsi jeziki spoznali, de je Kristus veličestni Sin svojiga nebeškiga Očeta. „Velik šum je vstal iz pod neba, — ino prikazali so se razdeleni jeziki kakor ognja na apostelne, ino so bili napolnjeni vsi z sv. Duham ino so v mnogoterih jezikih jeli govoriti, kakor jim je sv. Duh dal izgovarjati. Tudi na druge verne se je sv. Duh razlil, de so veliko sort jezikov govorili ino visoko Boga častili.“ Djanje ap. 2, 1—4.

Kaj se vam zdi: alj bi bilo boljši, de bi vsi ljudje le samo v enim jeziku govorili?

Kratko nikar! Žalostno bi bilo orgel petje, ako bi vse pisale enako pele; dolgočasna bi bila muzika, alj bi ne bilo več muzikalskih orodij (instrumentov), — žalosten in dolgočasen bi bil tudi svet, naj bi vsi ljudje le v enim jeziku marnvali. Ravno tak lahko bi bilo vsegamogočnemu Bogu vsim ljudem en jezik v govorjenji dati, kakor dati apostelnam v vsih jezikih govoriti; alj božja previdnost in modrost tega ni storila; za to je sv. Duh na binkoštno nedelo vse jezike posvetil, de vsak svoj jezik, v katerimu govori, po vrednosti z hvaležnim srcem štima, in za-nj Bogu spodobno čast ino hvalo da. To smo tudi mi storiti dolžni.

1. V Evropi, v nar srečnejim delu sveta, v katerim mi živimo, so nar imenitnejši trije jeziki: latinski, nemški ino slovenski. Kako jih moramo prav spoznati, vam bom v prvim delu svojiga govorjenja pokazal.

2. Med vsimi jeziki mora Slovincam njih materni jezik nar ljubši biti.

Kako ga moramo k božji časti ino svojimu izveličanju prav spoštovati: bom vam drugič povedal.

Bratje ino sestre moje! Slovinc bom Slovincam nove besede iz ljubezni materne govoril, v slovenskim jeziku, kteriga je tudi sv. Duh apostelnam govoriti dal. Vselej so Slovinci besedo božjo radi zvesto poslušali; zaupam de tudi vi!

I.

Dvanajst bornih ribčev je vsigamogočni Bog izvolil ves svet preoberniti in zveličati; in preden jih je po široki zemli postal, jim ni dal posvetniga bogastva ino pozemelske oblasti, ampak dve narpotrebniji nebeški reči jim je sv. Duh na binkoštno nedelo prinesel: nebeško modrost božjiga nauka, ino posebne lastnost vse jezike na svetu govoriti.

Podal se je sv. Peter proti večeru, ter je Latincam sv. evanġelj oznanoval; — sv. Jakob po Judovskim in proti jutro, — sv. Janez pa Grekam vesel glas nebeškiga kraljestva prinesel. Sv. Andrej se je podal v polnočne kraje, ter je Slovincam, našim starim zarodnikom, kakor pravijo, prvi Jezusov nauk oznanoval, v našim starim slovenskim jeziku.

Ko so apostelni za sveto vero svojo kri prelili, ino so za svojim gospodam Jezusam v večno zveličanje šli, so prišli drugi apostelski možje v naše kraje sveto vero Jezusovo po teh deželah razširjati, ino med Slovence poterditi. Med njimi je bil na Koroškem sv. Modest, prvi škof gosposveški, kteri se v tej stari imenitni cerkvi počiva.

Slovinci, ki so tistikrat po celim Koroškim, Stajarskim, Krajnskimi, Vogerskim ino Moravskim živeli, so tri imenitne kneze alj firšte imeli: Ratislava, Svetopolka ino Kocela, ki

so sami skerbni kristjani tudi kakor dobri očete Slovincam kakor svojim otrokam za kerš. podučenje skerbili. Pošlejo nekoliko imenitnih mož v Carigrad (Konstantinopol) ino prosijo gerškiga cesarja Mihela III., naj jim pošle zastopnih učenikov, ki bojo njihove podložne v kersanski veri po slovensko učili. Cesar odloči dva brata, modra ino vučena moža: svetiga Kirila ino Metuda, ki sta v slovenske dežele prišla, Slovence Boga prav spoznati njega spodobno častiti, pa tudi pisati ino brati učila, ino sta tako Slovencev nar imenitnej učenika ino aposelna bila. Ino Slovinci so se veselili, ki so toliko božje reči v svojim slovenskim jeziku slišali. — Ali se ljubi bratje ino sestre! tudi vi veselite svete božje nauke v slovenskim jeziku poslušati? — Oh veliko se najde nehvaležnih trapastih Slovencev, ki rajši nemško imajo, ino se svojiga materniga jezika clo sramujejo, ino ne pomislijo, de je pregrešno se svojiga jezika sramovati, ga zatajiti, ino clo pozabiti.

(Konec sledi.)

Austrijansko cesarstvo.

Krajnska.

Iz Ljubljane. Ministerstvo kmetijstva je te dni kmetijski družbi sledeče pisalo: „Wilhelm Berger, lotrijski kolektant v Bambergu na Bavarskim je ministerstvu naznanil, da ima krompirjeviga semena na prodaj, iz kteriga izrejeni sad še ni nikdar gnjil; 1 delež (Portion) tega semena (koliko vaga? ni povedano) velja 2 gold. 42 kr. Čeravno mnogotere skušnje nikakor tega ne poterdijo, da bi krompir iz semena ne gnjil, se nam ta reč vunder tako važna zdi, da ne moremo opustiti, kmetijskim družbam na znanje dati, kje da se pohvaljeno seme na prodaj dobi.“ — (Nov.)

Štajarska.

Povedati zamoremo zdey tolaživno novico, de se je bolezin milostl. knezoškofa Lavantinskega na bolje obrnila.

(Danica.)

* Šolsko leto u kmetih je več prošlo, i še njim tudi bede i težkoče siromašnega učiteljstva. Bil sim sam pri jednem izpitu, in pripričal sim se, da v tej strani veliko pomenkuje. Pisano je v tej stvari že dosta, nasvetovano že dosta koristnega, al dozda je še malo uspeha izraslo. Čudim se samo, kako še sadašni učitelji pri vsem tem, da živijo prav za prav siromašno, da ni še zdaj šolskih knjig, da jim jedan v glavo vbija, naj učijo slovensko, drugi, naj se deržijo nemščine, da učitelji pravim, še zdaj se vendar silijo, svoje dolžnosti po smožnosti sversivati, ker bi mnogi izmed njih pri uradnijah kakor nar zadnji pisac boljšo službo dobil.

Samo jedno veselico vam oznamim, naj gre hvala, komu sliši. Dve uri od Celja proti južno — iztočnej strani vidiž, ako se po železnici mimo St. Jurja v Celje peljaš, na levo roko prijazno cerkvo na stermem bregu, krog kterega vsred visokih gorah Kalobska županija leži. Kdo bi si mislil, da v tem zapuščenem, divjem kraju tolko nadepolna mladina materi Slavi doraša? 4. septembra je bil za tamošno šolsko mladino izpit, pri kterem je bilo više gospode, duhovskega i posvetnoga stana, nazoče. Jedan izmed tih pripoveduje o izpitu tako le: Nikdar še nisim bil pri izpitu, da bi nam bila mladost tolko veselja napravila, ko tukaj. Otroci so odgovarjali tako čisto, gladko i bistro, de so mnogemu gostu od veselja i zavzetja svetle suzice u očeh se igrate. Sprašovali so se ne samo iz navadnih predmetov nego tudi iz zemljopisa i prirodoslovja, i kar je posebno vse do serca genilo, je, da so otročiči komaj 8 — 12 let stari tudi

umetalne izraze iz vsih predmetov tako brez ikakove spotike vedeli, da ni človek razločiti mogel, komu da sliši večja hvala, bistrim mladim glavicam al marljivim učiteljem.

Ka bi še spomenil o pevanju i blagorečju, u kojem predelu si je posebno zasluženje za mladino pripravil blagi g. K. bivši podžupnik ondajšni. Prevodjena pesem „Zvon“ je bila tako razdelena, da je vsaki izmed verlih učencev nekoliko verst besedil. Sladkomile reči našega slavnega prevoditelja i našega pisatelja, visoko čestitega gospoda knezovladike Antona Slomška, so tekle z mladih ust učencev tolko lepo i ganljivo, kot soglasni šum, ki ga vatrejni pevec omika i iz čisto vbrane lire užitjenim sercom izmika. — In milotužni spevi naših neprecenljivih narodnih pesni, osi so se glasili iz mladjahnih gladkih gerlov, ko da je Vila v zelenoj gori svoje družice v glasbeni zbor zaklicala! Naj bo slava verlih gg. učiteljev, posebno pa g. J. V. i H. K. u list Bčele upisana, naj jim služi v dokaz, kako se spoštuje marljivost, iskrenost i učiteljska ljubav proti zapuščenju slov. mladini.

(Bčela.)

Horvaška.

V Zagrebu so se 15. sept. prečele duhovne vaje, katerih se je 164 duhovnov vdeležilo. Vodba teh oksercij je bila vis. čast. gg. Alojzu Schlör-u in korarju Büchinger-ju izročena.

Avstrijska.

56. del obnega državnega zakonika in vladnega lista prinese sledeči:

Razglas c. k. dnarstvenega ministerstva 1. Septembra 1851, s katerim se za sedaj ustavi upnikom avstrijske države podeljeno dovoljenje, za zapadle obresti ali kapitale dobivati državne dolžne pisma, kateri po pet od sto v srebernem dnarju obresti neso, in se napravi, da se bodo te dolžne pisma sčasoma po oddolživnem zalogu (fondu) poplačale.

Po najvišjem sklepu 2. Augusta t. l. se v zvezi z drugimi dnarstvenimi naredbami upnikom avstrijske države vsled ministerskega dekreta 25. Junija 1849 (državn. zak. št. 316) dovoljeno premenjenje zapadlih obresti in obligacij lotarijskega zajema (posojila) v državne dolžne pisma, za ktere se v Frankfurtu na Majnu in Amsterdamu obresti po pet od sto v konvencijem srebernem dnarju plačujejo, za sedaj s tim pristavkom ustavi, da je to premenjanje samo še do vštverno 20. dne Septembra t. l. dopušeno.

Da se podlagoma poplačajo državne dolžne pisma, ktere so iz tega premenjanja doslej postale ali ki še postanejo do omenjenega dneva, se bode za naprej rabil znesek, kateri ima biti enak enemu odstotku (percentu) vkupne imenske ali številne vrednosti teh državnih dolžnih pisem, tako da se imajo taiste na borsah Amsterdamu in Frankfurtu na Majnu s tim zneskom in nabiranimi obrestmi ter obrestmi od obresti nakupovati, dokler kurs (teržna cena) teh državnih dolžnih pisem na omenjenih borsah polne imenske (številne) vrednosti ne preseže.

* Nova postava za varstvo polja in sploh vsaciga zemljiša (poljska policia) je dodelana in pri ministerstvu kmetijstva že za razglas pripravljena.

* Pričakuje se potrebna postava za praznovanje nedelj in praznikov, ki bo imela veljavnost za celo naše cesarstvo.

* Predsednik ministerstva in predsednik državniga svetovavstva sta se v osnovi zastran prihodnje vladine avstrijskega cesarstva zedinila, in bosta, kakor jima je ukazano bilo, svoj nasvet kmalo cesarju predložila.

* 59. del obnega državnega zakonika in vladnega lista prinese:

Razpis denarstvenega ministerstva 24. septembra 1851, s katerim se ustanovi, kako se dajo domestikalne obligacije Avstrijskega pod in nad Anizo in Štajerskega izdane v času sovražnega napada, za vdeležnje državnega zajema leta 1851 porabiti.

Njegovo Velikanstvo cesar je blagovolil, milostljivo pomisliti na posebne razmere domestikalnih dolžnih pisem ali obligacij, ki so jih stanovni Avstrije pod in nad Anizo in Štajerskega v l. 1801, 1805, 1806 in 1809 zavoljo sovražnega napada izdali, in na zaprosnjo več imetnikov takosnih dolžnih pisem, z namenom, njih postavljenje za naprej primereno vgotoviti, z najv. sklepom 23. septembra t. l. zavkazati, da se smejo te obligacije pod sledečimi pogoji jemati v državni zajem, ki je bil z razpisom 1. septembra 1851 odpert.

1. Položna dnarnica (depozitna kasa) obnega oddolživnega zaloga za državne dolge se je s takim zneskom, ki za zagernjenje popred imenovanih dolgov zavolj sovražnega napada zadosti, na dolžne pisma verste A novega državnega zajema vpisala, in ponudi tistim imetnikom omenjenih obligacij, ki odločbe nazočge ukaza spolnijo, prepusenje tega vpisa.

2. Kdor želi, se tega dopusenja poslužiti, ima najpozneje do 9. oktobra 1851 ob osmih zvečer kolka (štempeljna) prosto izrečenje po priloženem izgledku podati.

3. To izrečenje se zamore podati ali v domači deželi pri poglavitni dnarnici narodne banke; pri občni dnarnici državnih dolgov, in pri banknih podružnih, deželnih poglavitnih in nabernih dnarnicah, ali pa v Frankfurtu na Majnu pri menjarski hiši M. A. v Rothschild, in v Stutgardu pri kralj. virtemberski dvorni banki.

4. Najnižji znezek, na kterege se zamore to izrečenje postaviti, je ustanovljen na imensko ali številno vrednost 1000 gold. v državnih dolžnih pismih verste A.

5. Plačila in kavcija (zagotovšina) se ima po tej razmeri opraviti, da je treba za vsacih tisuč (tavžent) goldinarjev državnih dolžnih pisem verste A v domestikalnih obligacijah napadnega dolga tisuč goldinarjev vložiti, in verh tega, ako te obligacije po obrestnem merilu, na polovico znižanem

a) tri od sto neso, v gotovini tristo in dve in sedemdeset goldinarjev (372 gld.).

b) dva in po od sto neso, v gotovini štiri sto pet in šestdeset goldinarjev (465 gld.).

c) dva od sto neso, v gotovini pet sto osem in petdeset goldinarjev (558 gld.) plačati.

6. §§. 8 do 22 odločb za razpisani državni zajem, po tem §§. 10 in 11 ministerskega razpisa 1. septembra 1851 (državnega zakonika št. 202) veljajo tudi za tisti znesek vplačil in zagotovšine, ki se ima po 5. odstavku nazočge ukaza v gotovini odrajtati.

7. Domestikalne obligacije se zamorejo za pozamezne odplačila (rate) v znesku, ki razmero v 5 odstavku nazočgega zneska ustanovljeno preseže, ali za vpisani znesek v celem, naprej vložiti.

Dolžnost, ki jo vpisavci prevzamejo, se pa še le tiktat za spolnjeno ima, ko plačilo v gotovini opravijo; zatorej se bodo tudi dolžne pisma verste A potem, ko bodo vložene domestikalne obligacije po računarskem uredu likvidirane, le v tej meri izdajale, kakor se bode plačilo v gotovini opravljalo, tudi obresti bodo državni zaklad še le tiktat dajati začel, ko se bode gotovo plačilo opravilo.

8. Obresti, ki se od vloženi domestikalnih obligacij do dneva gotovega plačila nateko in ki se še niso potegnile, se bodo namesti gotovine vpisavcu na korist vračunile.

Kdor se na več kakor na 50,000 gl. vpiše, dobi provizijo pol odstotka od tistega zneska, ki se ima v gotovini vplačati.

10. Pri spolnovanju §. 2 ministerskega razpisa 1. septembra 1851 se bode z zneskom vrednosti, s katerim se domestikalne obligacije vračunijo, tako ravnalo, kakor da bi se bile v papirnatem dnarju vložile, in po tem se bo odločil znesek, ki ga je vničiti.

11. Domestikalne obligacije napadnega dolga se imajo, ko se vlagajo, v pravomočni obliki depozitni kasi oddolživnega zaloga prepustiti. Te prepusenja (cesije) so prosto kolka.

12. Depositna dnarnica oddolživnega zaloga pridobi z vloženi domestikalnimi obligacijami združene pravice proti vsim tistim, katerim je kaka dolžnost iz teh obligacij naložena.

I z g l e d e k

za vpisane izrečenja na zajem od leta 1851, za kterege se napadne dolžne pisma porabiti hočejo.

Podpisani izreče, pri dnarnici v, da se želi vdeležiti po depositni kasi oddolživnega zaloga za avstrijske državne dolge ponudjenega vpisa na državni zajem leta 1851 z imenskim zneskom goldinarjev v državnih dolžnih pismih verste A, in da bode vložbo po ustanovljeni razmeri v domestikalnih obligacijah napadnega dolga in v gotovini opravil.

Ob enem vložim kavcijo z gld.
v gotovini „
v domestikalnih obligacijah napadnega dolga „
v državnih dolžnih pismih „

Datum in stanovališče.

Podpis vpisavca.

Ogerska.

22. sept. je c. k. vojna sodija v Peštu Kósuta in še 35 glavnih deležnikov Ogerske prikucije, ki so bili 9. prosenca 1850 pred sodbo poklicani, pa so jo pobegnili, k smerti na vislice obsodila, in njih imena belo pisane na črni tabli na vislice obesila.

Lombardo-beneško kraljestvo.

Svitli cesar je bil v Milani slovesno sprejet. Pozdravilo ga je mestno svetovavstvo in poslanci mnogih drugih krajev.

* Železnica med Mestre in Treviso se je 1. oktobra odperla.

Tuje dežele.

Nemška.

Starasinstvo v Frankobrodu je nemške temeljne postave dvignulo.

* Veliko vojvodstvo Hessen-Darmstadt je s 1. oktobrom t. l. k nemško-avstrijski poštni zvezi pristopila.

Laška.

Košut je prišel z 55 beguni v Siro, se je pa naglo naprej podal.

Afrika.

V Egiptu se železnica netrudoma dela, akoravno je turška vlada ukazala dela nagloma ustaviti, ker noče iz denarnice ničesar za železnico dati, pa tudi zunajnega posojila nikakor ne terpi.

Ljubljanski novičar.

Vrednik „Novic“ se je namenil za prihodnje leto 1852 v posebno lepi in pripravi podobni slovensk kolendar na svitlo dati, ki se pod imenom „Koledarčik slovenski“ že natiskuje, in bo kmalo na svitlo prišel.

Kdor želi v vradnim ali pa v ostanilnim listu karkoli si bode naznaniti, plača za vsako verstico z navadnimi čerkami za enkrat 3 kr., za dvakrat 4 kr. in za trikrat 5 kr. in za vsakokrat je še 10 kr. za kolek po

Vradni list št. 65.

novi postavi za plačati; kdor sam ne ume v slovenskim jeziku sestaviti, zna nam tudi postaviti v nemškem jeziku poslati, proti tem, de od vsakih treh tiskanih verst en krajcar zapre-

k 79. listu Ljubljanskiga časnika, v petik 3. Kozoperska 1851.

Št. 8705/1467. **Oznaniło.** (176.) c 2

Od dovoljenih solskik milodarov z razpisom visociga c. k. ministerstva bogočastja in uka od 17. oktobra 1849 št. 7133 za učence kirurgije iz Krajnskega, je ena stopnja z začetkom šolskega leta z 120 gold. spraznjena, ki se bo podelila iz učilišnega krajnskega zaklada.

Tisti učenci, ki se zato oglašiti hočejo, imajo svoje prošnje s priloženim kerstnim listam, s pričo ubožnosti, slovenskega jezika in z dobrim vspehom dokončanih obeh polovic poslednjega šolskega leta in sicer naj manj četrtega gimnazialnega razreda, do 15. oktobra 1851 pri tem c. k. deželnem poglavarstvu vložiti.

C. k. deželno poglavarstvo
Ljubljana 19. septembra 1851.

Št. 7751. **Oznaniło** (173.) c 3

10. prihodnjega mesca oktobra dopoldne ob devetih bo za popravo mosta na okrajni cesti, ki pelje na Viču čez Mali graben pri tukajšni vradni najemna dražba.

Kdor je volje, to prevzeti se s tem pristavkom povabi, da je za delo tesarja in kovača z pripravo vred 119 gold. 30 kr. odločenih, in da se zamore mera stroški in pogoji dražbe pri tej vradni pregledati.

C. k. okrajno poglavarstvo.
Ljubljana 22. septembra 1851.

Št. 236. **Oznaniło dražbe.** (177.) c 2

V četrtek 9. oktobra t. l. dopoldne med 9. in 12. uro bo v vradni pisarnici v Litiji na Savi postavljenega c. k. namestnika inženirja javna dražba v najem c. k. vodostavbeni zalogi vlastnega čez Prusnikovi tok prevaževavnega poda na Savi in zraven prištetega kmetijskega gospodarstva. K tej dražbi se po ukazu častitega c. k. stavbenega vodstva od 30. pr. m. št. 2625 vsi, ki imajo voljo to reč prevzeti, s tem pristavkom povabijo, da se zamorejo bolj natanjki pogoji tukaj vsak dan pregledati, in da je v primerleju, ako bi bil eden ali drug zadržan k dražbi priti, ali ustmeno ne hotel pri dražbi govoriti, njemu tudi prosto, pred začetjem dražbe pismeno ponudbo na 10 kr. koliko in po pogojih sestavljeno vložiti.

Postavljena cena za eno leto znese 550 gold. — vendar pa je vsacemu prosto, tudi manj ponuditi.

C. k. ekspositura za stavbe na Savi.
Litija 21. septembra 1851.

Št. 9577. **Proglas.** (179.) c 1

Podpisano c. k. okrajno sodništvo s tem naznani, da je c. k. deželna sodnija v Ljubljani za prav spoznala, Matevža Kramarja iz Gubnišca za bebca naznaniti, zavolj česar mu je tukajšnja sodnija Martina Ogorelica iz Škofelca za varha dala.

C. k. sodništvo ljubljanske okolice.
Ljubljana 27. septembra 1851.

Heinricher s. r.

Št. 8047. **Proglas.** (174.) c 3

Podpisano c. k. okrajno sodništvo s tem sploh naznani: Da se je Franc Brajar iz Zadvora zoper Antona Brajarja zatožil za posest in spoznanje lastnine v zemljišnih bukvah nekdanje grajsine na Fužinah pod urb. št. 251 ležečega zemljišca. Dan obravnave se je odločil na 24. decembra t. l. zjutraj ob devetih pri tem sodništvu.

Ker ni znano, kje da se vlastnik znajde, kakor tudi, kje da so njegovi dediči, ker je mogoče, da so tudi zunaj cesarskih deželj, se jim to s pristavkam naznani, da se jim je kurator v njih nevarnost in škodo postavil, namreč tukajšni pravdosrednik dr. Rudolf, s katerim se bo ta pravna reč po c. k. postavah obravnavala in razločila.

Opominja se toraj dediči, da naj ali o pravem času sami k obravnavi pridejo, ali da naj zastopniku pripomočke na roko daio, ali si pa sami drugega zastopnika zvolijo in ga temu sodništvu naznani in vsako pravno pot nastopijo, ki jim je v dobro, ker bi se sicer sami sebi škode zamuje pripisati imeli.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice
Ljubljana 23. augusta 1851

Heinricher s. r.

Št. 2828. **Oznaniło** (178.) c 2

Visoko c. k. višje vodstvo za občenje II. oddelk je z visocim razpisom od 7. t. m. št. 533/OP poštnje postaji v Ipavi dovolilo za pripravo navkreber, obstoječo iz ravno toliko konj, kolikor se jih za vožnjo navadno rabi, proti Razdertem, pri vsih izrednih poštah in izrednih berzovožnjah, ježno in postilonsko zapitnino, za celo z enojno pošto odmerjeno daljavo pobirati.

Kar zadene cesarke vožnje ima ostati pri sedanjem omenjenju pripreznih odrajtivil zrajtane na $\frac{1}{8}$ pošte.

Kar se s tem sploh naznani.

C. k. poštno vodstvo.

Ljubljana 18. septembra 1851.

Hoffmann s. r.

Št. 7506. **Razglas.** (163.) c 3

posojivcem zapustnine.

Pri c. k. okrajnem sodništvu ljubljanske okolice imajo vsi tisti, ki imajo o zapustnini 29. marca 1851 umerle posestnice pol zemljišca Agate Šeskarjeve iz Planinice št. 1 kakor posojilci kaj tirjati, 21. oktobra se oglašiti in skazati posojilo, ali pa do tistega časa pismeno naznani, ker bi sicer ti posojilci, ako bi posojilo imetje preseglo, potem nič več ne mogli tirjati razun ako jim kaka zastava gre.

Ljubljana 14. augusta 1851.

C. k. okrajni sodnik

Heinricher s. r.

Št. 4522. **Razglas.** (170.) c 3

C. k. sodnija v Senožečah je vsled prošnje gospoda Dragotina Kaučič-a, po oblastenca gospoda Antona Kaučič-a iz Razdertiga zavolj dolga 488 gold. 4 kr. c. s. c., ki jih je po spriči 25. Aprila 1839 št. 98 dolžen, prodajo zemlje dovoljila, ki je v zemljiških bukvah bivše razderske grajsine pod Urb. št. 27 zapisana.

Bo se tedaj 15. Oktobra, 17. Novembra in 22. Decembra 1851 od devete do dvanajste ure dopoldne v Razdertim prodajala, in se le pri tretji dražbi tudi pod ceno ki 1056 goldinarjev 20 krajzerjev znese, prodala.

Dražbene pogoje, cenitni zapisnik in spisik iz zemljiških bukvah zna vsakteri pri podpisani sodii prebrati.

C. k. sodnija v Senožečah
22. Augusta 1851.

Jenko.

Št. 4406. **Razglas.** (169.) 3

Vsled prošnje gospoda Martina Srebotnak-a iz Predjame je c. k. senožeška sodnija prodajo zemlje Ellene Černe omožene Debeve iz Št. Mihela, ki je v zemljiških bukvah bivše postojske grajsine pod Urb. št. 997. zapisana, in sicer zavolj dolga 100 gold. c. s. c. dovoljila, in se bo 6. Oktobra, 6. Novembra in 6. Decembra 1851 vsakrat od devete do dvanajste ure dopoldne v Št. Mihelu prodajala, pri tretji dražbi pa tudi pod ceno, ki 2849 gold. znese, prodala.

Dražbene pogoje, cenitni zapisnik in spisik iz zemljiških bukvah zna vsakteri pri podpisani sodii prebrati.

C. k. sodnija v Senožečah
14. Augusta 1851.

Jenko.

Št. 4650. **Razglas.** (171.) 3

C. k. sodnija v Senožečah vse tiste, ki mislijo de imajo od ranciga Franceta Šusa-ta iz Senožeč kaj za tirjati, opomni, de naj to, kar imajo za iskati te sodii do 21. Novembra 1851 gotovo na snanje dajo, če ne bodo nasledke 814 § obč. derž. zak. terpeli.

C. k. sodnija v Senožečah
29. Augusta 1851.

Jenko.

Št. 4771. **Razglas.** (172.) 3

C. k. sodnija v Senožečah na znanje da, de je gospod Janez Nabergoj iz Lozic za poveljenje prodaje zemlje Andreja Čeledna iz Potoč, ki je v zemljiških bukvah bivše senožeške grajsine pod Urb. št. 254 in 256 zapisana, prosil in de je sodnija to prodajo zavolj dolga 199 gold. 15 kr. c. s. c., ki jih je Andrej Čeleden po priči 5. Augusta 1850 št. 2170 dolžen, dovoljila. Dražbe te zemlje, ktere cena 2160 goldinarjev znese, se bo 9. Oktobra, 10. Novembra in 10. Decembra 1851 vsakrat od devete do dvanajste ure dopoldne v Potočah godile in se le pri zadni dražbi bode tudi pod ceno prodana.

Dražbene pogoje, cenitni zapisnik in spisik iz zemljiških bukvah zna vsakteri pri podpisani sodii prebrati.

C. k. sodnija v Senožečah
4. Septembra 1851.

Jenko.

Št. 4772. **Razglas.** (167.) 3

C. k. senožeška sodia je vsled prošnje Martina Goranca iz dolenjih Urem, cesijonarja Jožefa Zerkvenik-a iz Britofa v eksek. prodajo zemlje Boštjana Kovačič-a iz Famel zapisane v zemljiških bukvah bivše senožeške grajsine pod Urb. št. 530/3 zavolj dolga 85 goldinarjev c. s. c. dovoljila, dražbe bodo 13. dan Oktobra, 12. Novembra in 15. dan Decembra 1851 v Famlah vsakrat ob devetih dopoldne; pri prvi in drugi dražbi se bo zemlja le za ceno ali viši, pri tretji dražbi pa tudi pod ceno prodala.

Dražbene pogoje, spisik iz zemljiških bukvah, in cenitni zapisnik, v kterim je zemlja 610 gold. 25 kr. cenjena, zamore vsakteri pri podpisani sodii pregledati.

C. k. sodia v Senožečah
4. Septembra 1851.

Jenko.